απορρέουν από την κατάσταση της ατελούς πραγματοποιήσεως της εν λόγω οργανώσεως, με σκοπό να καταστεί δυνατό, για τα προϊόντα που καλύπτονται από αυτή, να κυκλοφορούν υπό ίσους όρους, χωρίς ο ανταγωνισμός μεταξύ παραγωγών διαφορετικών περιοχών να νοθεύεται τεχνητώς.

2. Η ατελής κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος που προκύπτει ιδίως από το γεγονός ότι επιφυλάσσεται στους παραγωγούς ορισμένης περιφέρειας ένα μέτρο ενισχύσεως, εν προκειμένω η μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή, το οποίο μπορεί να βελτιώσει την ανταγωνιστική θέση της εν λόγω περιφέρειας, μπορεί να προκαλέσει τη λήψη διορθωτικών μέτρων προκειμένου να αποκατασταθεί η ισότητα της ανταγωνιστικής θέσεως μεταξύ των παραγωγών όλων των περιφερειών. Αυτά τα μέτρα, όπως η είσπραξη κατά την εξαγωγή ποσού ισοδύναμου προς την προαναφερθείσα πριμοδότηση (« clawback »), καθόσον συνιστούν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των προϊόντων, προς την οποία πρέπει να τείνει κάθε κοινή οργάνωση αγοράς, είναι κατ' ανάγκη εξαιρετικού χαρακτήρα και η έκτασή τους πρέπει να περιορίζεται αυστηρά στον ειδικό τους σκοπό, που συνίσταται στην πραγματοποίηση συνθηκών αγοράς που να προσεγγίζουν όσο το δυνατό περισσότερο τις συνθήκες εσωτερικής αγοράς.

Για το λόγο αυτό, το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84, έχει την έννοια ότι προβλέπει μόνο την ανάκτηση του ποσού μιας μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών που πράγματι καταβλήθηκε για κάποιο ζώο σε περίπτωση εξόδου αυτού από την περιοχή εντός της οποίας χορηγήθηκε η πριμοδότηση. Από αυτό προκύπτει ότι οι κανονισμοί της Επιτροπής 3451/85 και 9/86 πρέπει να ακυρωθούν καθόσον επιβάλλουν κατά την έξοδο από την περιοχή (Μεγάλη Βρετανία) την είσπραξη « clawback » επί των προβατοειδών και των προϊόντων τους, ως προς τα οποία δεν έχει καταβληθεί και δεν είναι δυνατόν να καταβληθεί η μεταβλητή πριμοδότηση για τη σφαγή.

ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στην υπόθεση 61/86 *

I — Πραγματικά περιστατικά

1. Με τον κανονισμό 1837/80 του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1980, περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/029, σ. 150), θεσπίστηκε κοινή οργάνωση αγοράς στον τομέα του προβείου και αιγείου κρέατος, η οποία περιλαμβάνει καθεστώς τιμών και καθεστώς συναλλαγών για τα προϊόντα που αναφέρονται ειδικώς στο άρθρο 1 του κανονισμού. Αρχικά, ο κανονισμός διέκρινε πέντε περιοχές, το δε Ηνωμένο Βασίλειο ήταν η περιοχή 5 και προέβλεπε κατ' ουσίαν τρεις τύπους μηχανισμών υποστηρίξεως της αγοράς:

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

— ετήσια πριμοδότηση για να αντισταθμίζεται η απώλεια εισοδήματος, την οποία υφίστανται οι παραγωγοί προβείου κρέατος σε δεδομένη περιοχή κατά τη διάρκεια δεδομένης περιόδου εμπορίας·

— μέτρα παρεμβάσεως υπό τη μορφή ενισχύσεων της ιδιωτικής αποθεματοποιήσεως και αγορών εκ μέρους των οργανισμών παρεμβάσεως όσον αφορά ορισμένα προϊόντα·

— μεταβλητή πριμοδότηση για σφαγή προβατοειδών, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 9 για τις περιοχές όπου δεν εφαρμόζονται τα μέτρα παρεμβάσεως. Η πριμοδότηση αυτή μπορεί να χορηγηθεί από τα κράτη μέλη όταν οι τιμές που διαπιστώνονται στις αντιπροσωπευτικές αγορές βρίσκονται κάτω ενός κατευθυντηρίου επιπέδου που αντιστοιχεί στο 85 % της τιμής βάσεως. Το ποσό της πριμοδοτήσεως πρέπει να είναι ίσο με τη διαφορά μεταξύ του κατευθυντηρίου επιπέδου και της τιμής της αγοράς που διαπιστώνεται στα οικεία κράτη μέλη. Τα αναγκαία μέτρα πρέπει να λαμβάνονται, ώστε, σε περίπτωση πληρωμής της πριμοδοτήσεως, να εισπράττεται ένα ποσό ισοδύναμο προς το της εν λόγω πριμοδοτήσεως στα εν λόγω προϊόντα κατά την έξοδό τους από το έδαφος του οικείου κράτους μέλους. Το ποσό αυτό καλείται συνήθως « clawback ».

2. Δεδομένου ότι η περιοχή 5 ήταν η μόνη στην οποία γινόταν χρήση της δυνατότητας χορηγήσεως της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή, ο κανονισμός 871/84 του Συμβουλίου, της 31ης Μαρτίου 1984 (ΕΕ L 90, σ. 35), αντικατέστησε το άρθρο 9 του κανονισμού 1837/80 με ένα νέο κείμενο που επιτρέπει στο Ηνωμένο Βασίλειο να χορηγεί εντός της περιοχής 5 πριμοδότηση για τη σφαγή προβατοειδών κατά το μέτρο που αυτό δεν εφαρμόζει τις διατάξεις σχετικά με τα μέτρα παρεμβάσεως υπό τη μορφή αγορών που πραγματοποιούνται από τους οργανισμούς παρεμβάσεως.

Η παράγραφος 3 του νέου άρθρου 9 ορίζει ότι, σε περίπτωση πληρωμής της προβλεπόμενης πριμοδοτήσεως, η Επιτροπή θεσπίζει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εισπράττεται κατά την έξοδο από την περιοχή εφ' όλων των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, ένα ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε.

Σύμφωνα με την παράγραφο 4, η Επιτροπή θεσπίζει, κατά τη διαδικασία του άρθρου 26 του κανονισμού, τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 9. Οι λεπτομέρειες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν κυρίως τα αναγκαία μέτρα για να αποφεύγονται οι διαταράξεις στις συναλλαγές που απορρέουν από την εφαρμογή του καθεστώτος πριμοδοτήσεως.

3. Με τον κανονισμό 2661/80 της Επιτροπής, της 17ης Οκτωβρίου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/031, σ. 83), θεσπίστηκαν κανόνες εφαρμογής. Ο κανονισμός αυτός αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 1633/84 της Επιτροπής, της 8ης Ιουνίου 1984, για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 154, σ. 27).

Το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού άφηνε στο Ηνωμένο Βασίλειο την αρμοδιότητα να καθορίζει, στο πλαίσιο του ορισμού που δίνεται στην παράγραφο 1, τις κατηγορίες, τις ποιότητες και τα όρια βάρους των ζώων για τα οποία επιφύλασσε το δικαίωμα πριμοδοτήσεως.

Το άρθρο 4 του κανονισμού 1633/84 ορίζει στην παράγραφο 1 ότι, για το Ηνωμένο Βασίλειο, το ποσό που εισπράττεται κατά την έξοδο από την περιοχή 5, όταν χορηγείται η πριμοδότηση, των προϊόντων που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, καθόσον πρόκειται για σφάγια προβατοειδών νωπά ή κατεψυγμένα, καθορίζεται από την Επιτροπή κάθε εβδομάδα σε ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που έχει οριστεί για την εβδομάδα κατά την οποία πραγματοποιείται η έξοδος των εν λόγω προϊόντων.

Η παράγραφος 2 του άρθρου 4 προβλέπει τη σύσταση εγγυήσεως για τα ίδια προϊόντα σε επίπεδο τουλάχιστον ίσο με το προβλεπόμενο ποσό της πριμοδοτήσεως για την εβδομάδα που προηγείται εκείνης κατά την οποία πραγματοποιείται η έξοδος.

Η παράγραφος 3 του άρθρου 4 προβλέπει ότι, για τα άλλα προϊόντα που προβλέπονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80, τα ποσά που ισχύουν καθορίζονται με βάση τους συντελεστές του άρθρου 12, παράγραφος 3, και του άρθρου 13, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80.

4. Ο κανονισμός 3451/85 της Επιτροπής, της 6ης Δεκεμβρίου 1985, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 1633/84 για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 328, σ. 23), τροποποίησε ιδίως το άρθρο 1, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1633/84 και προσέθεσε μία νέα παράγραφο 4 στο άρθρο 4 του ίδιου κανονισμού.

Το νέο άρθρο 1, παράγραφος 1, αφαιρεί από το Ηνωμένο Βασίλειο την αρμοδιότητα που του είχε δοθεί με τον κανονισμό 1633/84 να καθορίζει το ίδιο τα προβατοειδή που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της πριμοδοτήσεως και το νέο άρθρο 1, παράγραφος 2, προβλέπει ότι δεν τυγχάνουν πριμοδοτήσεως: α) οι κριοί ή τα σφάγια των κριών ή άλλων αρσενικών προβάτων ή τα σφάγιά τους τα οποία έχουν τα χαρακτηριστικά του σφαγίου κριού· β) οι προβατίνες ή τα σφάγιά τους. Η παράγραφος 2α παρέχει εντούτοις στο Ηνωμένο Βασίλειο τη δυνατότητα να χορηγεί την πριμοδότηση για τους κριούς και άλλα αρσενικά προβατοειδή ή τα σφάγιά τους που εξάγονται εκτός της περιοχής 5.

Η νέα παράγραφος 4 έχει ως εξής:

« 4) Για τα σφάγια που προέρχονται από τα ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β), τα ποσά που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 καθορίζονται χρησιμοποιώντας ένα συντελεστή 0,5· ο συντελεστής αυτός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη των συντελεστών που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Η Επιτροπή επανεξετάζει αμελλητί το συντελεστή αυτό σε περίπτωση διαταράξεων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Επανεξετάζεται, κάθε έξι μήνες, ο συντελεστής αυτός αφού ληφθεί υπόψη η ανάπτυξη των συναλλαγών μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας και η εξέλιξη των τιμών. Οποιαδήποτε απόφαση για προσαρμογή του εν λόγω συντελεστή αποφασίζεται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονισμού 1837/80. »

5. Ο κανονισμός 9/86 της Επιτροπής, της 3ης Ιανουαρίου 1986, που τροποποιεί τον κανονισμό 1633/84 της Επιτροπής για τις λεπτομέρειες εφαρμογής της μεταβλητής πριμοδοτήσεως για τη σφαγή των προβατοειδών (ΕΕ L 2, σ. 14), κατήργησε την παράγραφο 2α του άρθρου 1 του κανονισμού 1633/84 και αντικατέστησε την παράγραφο 4 του άρθρου 4 του ίδιου κανονισμού με τις ακόλουθες δύο νέες παραγράφους 4 και 5:

« 4) Για τα σφάγια που προέρχονται από ζώα, πλην εκείνων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της πριμοδοτήσεως, τα ποσά που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 καθορίζονται χρησιμοποιώντας τους ακόλουθους συντελεστές:

— αρνιά που φθάνουν βάρος σφαγίου μικρότερο ή ίσο με 14 kg: 0,10·

— ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο α): 0,5·

— ζώα που αναφέρονται στο άρθρο 1, παράγραφος 2, στοιχείο β): 0,5·

— λοιπά ζώα: 0,5.

Οι συντελεστές αυτοί εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των συντελεστών που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

5) Η Επιτροπή επανεξετάζει αμελλητί τους συντελεστές που αναφέρονται στην παράγραφο 4, πρώτο εδάφιο, σε περίπτωση διαταράξεων στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η Επιτροπή επανεξετάζει, κάθε έξι μήνες, τους συντελεστές αυτούς αφού ληφθεί υπόψη η ανάπτυξη των συναλλαγών μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας και η εξέλιξη των τιμών. Αποφασίζει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 26 του κανονισμού 1837/80, για ενδεχόμενη προσαρμογή του συντελεστή αυτού. »

6. Δεδομένου ότι στη Μεγάλη Βρετανία η μεταβλητή πριμοδότηση για σφαγή δεν είχε γενικώς χορηγηθεί για τις προβατίνες, το Ηνωμένο Βασίλειο εφάρμοσε, από τις 20 Οκτωβρίου 1980, ημέρα θέσεως σε εφαρμογή του κανονισμού 1837/80 όσον αφορά τη μεταβλητή πριμοδότηση, μέχρι τις 9 Δεκεμβρίου 1985, ημέρα θέσεως σε εφαρμογή του κανονισμού 3451/85, ένα σύστημα γνωστό με το όνομα « ειδικά πιστοποιητικά για την εξαγωγή » (Special Export Certification ή SEC). Το SEC είχε ως αποτέλεσμα να καταβάλλεται μία μεταβλητή πριμοδότηση κατά το χρόνο της εξαγωγής για τις προβατίνες και το κρέας προβατίνων, προϊόντα που καλύπτονταν από το άρθρο 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80 και με τον τρόπο αυτό εξουδετέρωνε το « clawback ». Το Ηνωμένο Βασίλειο στήριζε το σύστημα αυτό στην αρμοδιότητα που του παρείχε το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού 2661/80, εν συνεχεία δε του κανονισμού 1633/84, για να καθορίζει τις κατηγορίες, τις ποιότητες και τα όρια βάρους των ζώων για τα οποία είχε επιφυλαχθεί το δικαίωμα πριμοδοτήσεως.

Ο κανονισμός 3451/85 και ο κανονισμός 9/86 έθεσαν τέλος στο σύστημα αυτό, ώστε στο εξής οι κριοί και οι προβατίνες καθώς και τα σφάγιά τους να μην μπορούν πλέον να τύχουν της μεταβλητής πριμοδοτήσεως, εξακολουθώντας να υπόκεινται σε « clawback ».

II — Έγγραφη διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

1. Η προσφυγή του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας πρωτοκολλήθηκε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 4 Μαρτίου 1986.

2. Με Διάταξη της 18ης Ιουνίου 1986, το Δικαστήριο έκανε δεκτή την παρέμβαση της Γαλλικής Δημοκρατίας προς στήριξη των αιτημάτων της Επιτροπής.

3. Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Εντούτοις, κάλεσε την Επιτροπή να απαντήσει εγγράφως σε ορισμένες ερωτήσεις, στις οποίες αυτή απήντησε εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

4. Το *Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας*, προσφεύγουσα, ζητεί από το Δικαστήριο:

α) να ακυρώσει τους κανονισμούς της Επιτροπής (ΕΟΚ) 3451/85 και 9/86 κατά το μέτρο που προβλέπουν την είσπραξη « επιστροφής » που επιβάλλεται για ζώα και προϊόντα για τα οποία δεν έχει χορηγηθεί ή δεν μπορεί να χορηγηθεί μεταβλητή πριμοδότηση·

β) να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

5. Η *Επιτροπή*, καθής, ζητεί από το Δικαστήριο:

α) να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

β) να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

6. Η *Γαλλική Δημοκρατία*, παρεμβαίνουσα, ζητεί από το Δικαστήριο:

α) να απορρίψει την προσφυγή του Ηνωμένου Βασιλείου·

β) να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Το *Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας* διατυπώνει τα επιχειρήματα της προσφυγής του, η οποία βασίζεται στο άρθρο 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, προβάλλοντας τέσσερις λόγους:

Α — Αναρμοδιότητα της Επιτροπής

Β — Κατάχρηση εξουσίας

Γ — Παραβίαση των θεμελιωδών αρχών της Συνθήκης ΕΟΚ σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων

Δ — Παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ

Α — *Σχετικά με την αναρμοδιότητα της Επιτροπής*

1. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή, εκδίδοντας τους κανονισμούς 3451/85 και 9/86 υπό την εν λόγω μορφή, υπερέβη τις αρμοδιότητες που της έχουν παρασχεθεί από το Συμβούλιο και παρέβη το άρθρο 155, τελευταία περίπτωση, της Συνθήκης ΕΟΚ.

Το Ηνωμένο Βασίλειο εκθέτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84, καθορίζει τη φύση του « clawback » και επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να το εφαρμόσει εντός του καθορισμένου πλαισίου. Πρόκειται για μια εισφορά η οποία αποσκοπεί στην ανάκτηση, κατά την εξαγωγή, ενός χρηματικού ποσού που αντιστοιχεί σε μια μεταβλητή πριμοδότηση που πράγματι χορηγήθηκε για ένα προϊόν του εν λόγω τομέα. Με άλλα λόγια, στόχος του είναι να εξουδετερωθεί, όσο είναι δυνατό, κάθε πριμοδότηση που ενδεχομένως χορηγήθηκε εντός της Μεγάλης Βρετανίας, αν το προϊόν ως προς το οποίο εφαρμόστηκε έχει εξαχθεί. Κάθε προσπάθεια που θα αποσκοπούσε στη δικαιολόγηση της εισπράξεως ενός « clawback » επί των προϊόντων, ως προς τα οποία δεν χορηγήθηκε μεταβλητή πριμοδότηση, θα αποτύγχανε λόγω του γράμματος του άρθρου 9, παράγραφος 3, το οποίο αναφέρεται σ' ένα ποσό ισοδύναμο με αυτό της πριμοδοτήσεως « που πράγματι χορηγήθηκε ».

Το Ηνωμένο Βασίλειο βεβαιώνει ότι όλες οι θέσεις της Επιτροπής επί του « clawback » βασίζονται σε στοιχειώδη λάθη όσον αφορά την πρόδηλη έννοια του κανονισμού 1837/80 του Συμβουλίου, όπως τροποποιήθηκε.

— Βεβαιώνοντας ότι η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » αποβλέπει μόνο στο να προβλεφθεί, κατά τρόπο γενικό, ότι η μεταβλητή πριμοδότηση πρέπει να υφίσταται στη Μεγάλη Βρετανία, η Επιτροπή παραβλέπει ολοσχερώς το γεγονός ότι η γενική αυτή φράση έχει ήδη διατυπωθεί σαφώς και ρητώς στην πρώτη πρόταση: « Στην περίπτωση πληρωμής της πριμοδοτήσεως που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στην περιοχή 5 ... ». Η διαφορά μεταξύ της πρώτης προτάσεως, « στην περίπτωση πληρωμής της πριμοδοτήσεως... στην περιοχή 5 ... », και της δευτέρας προτάσεως, « ... ένα ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε », εκφράζει ακριβώς μία μετάβαση από το γενικό στο ειδικό. Αν οι δύο φράσεις είχαν ακριβώς την ίδια έννοια, η μία από τις δύο θα ήταν περιττή και θα προξενούσε κατάπληξη το να είναι έτσι, πολύ περισ-

σότερο που η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » θα είχε ρητώς προστεθεί κατά το χρόνο που το άρθρο 9, παράγραφος 3, τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84 του Συμβουλίου.

— Κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, αν η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » δεν αναφέρεται « στην πραγματική χορήγηση » της πριμοδοτήσεως για το προϊόν που αποτελεί το αντικείμενο της εισπράξεως του « clawback », δεν έχει απολύτως κανένα νόημα.

— Επίσης, η Επιτροπή αποδίδει αδικαιολόγητη σημασία στη λέξη « tous » της φράσεως « ... στα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ) ... ». (Σ.τ.μ.: Η λέξη « tous » δεν έχει μεταφραστεί στα ελληνικά.) Η φράση αυτή καθορίζει απλώς τα προϊόντα επί των οποίων πρέπει να εισπραχθεί το « clawback », υπό την επιφύλαξη ότι συνέτρεξαν οι άλλες προκαταρκτικές προϋποθέσεις. Μία από τις προκαταρκτικές προϋποθέσεις είναι η εξαγωγή του εν λόγω προϊόντος· η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » εκφράζει μία άλλη προϋπόθεση.

— Ακόμη, από τη διατύπωση του άρθρου 9, παράγραφος 3, προκύπτει ότι το ποσό που πρέπει να ανακτηθεί καθορίζεται σε σχέση με το ποσό « που πράγματι χορηγήθηκε ».

Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι κατ' επανάληψη εξέθεσε σαφώς τις αντιρρήσεις του ως προς την ερμηνεία της Επιτροπής και παραπέμπει προς το σκοπό αυτό στο παράρτημα 7 του δικογράφου του.

Όσον αφορά τον ισχυρισμό της Επιτροπής για τη στάση του Ηνωμένου Βασιλείου κατά τη σύντομη περίοδο, το 1980, μεταξύ της εκδόσεως του κανονισμού 1837/80 και της εισαγωγής του συστήματος SEC, το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αντιλαμβάνεται ως προς τι αυτό ενισχύει τα επιχειρήματα της Επιτροπής.

Όσον αφορά τα δύο έγγραφα της 13ης Οκτωβρίου 1980 και της 25ης Ιανουαρίου 1985 που ανέφερε η Επιτροπή, τίποτε σε αυτά δεν δείχνει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο δέχθηκε την ακρίβεια της ερμηνείας που δόθηκε από την Επιτροπή. Το Ηνωμένο Βασίλειο υπογραμμίζει ότι η ρύθμιση των SEC τέθηκε σε εφαρμογή με τη συγκατάθεση της Επιτροπής και ότι η τελευταία πάντοτε δεχόταν ότι η είσπραξη του « clawback » δημιουργούσε εμπόδιο στις εμπορικές συναλλαγές όταν δεν είχε γίνει καταβολή της πριμοδοτήσεως σε αντιστάθμισμα.

Κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου και άλλα στοιχεία στηρίζουν την ερμηνεία του.

α) Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1837/80 του Συμβουλίου χρησιμοποιεί, στο τέλος, τη λέξη « ανακτάται », πράγμα που δείχνει ότι ο κανονισμός αναφέρεται σε κάτι που έχει καταβληθεί.

β) Ο κανονισμός 1311/85 του Συμβουλίου, της 23ης Μαΐου 1985, για τη χορήγηση πριμοδοτήσεως για τη σφαγή ορισμένων χονδρών βοοειδών κρεατοπαραγωγής στο Ηνωμένο Βασίλειο (ΕΕ L 137, σ. 20), έδειχνε, και αυτός, σαφώς, παρά την ελαφρώς διαφορετική διατύπωσή του, ότι το « clawback » εφαρμόζεται μόνο αν η πριμοδότηση έχει πράγματι χορηγηθεί. Η πλήρης συμφωνία που υφίσταται σχετικά μεταξύ του καθεστώτος του προβείου και του βοείου κρέατος αντιστοιχεί χωρίς αμφιβολία στις απόψεις του Συμβουλίου, όπως το επιβεβαιώνουν και οι παρατηρήσεις που κατέθεσε το Συμβούλιο στην υπόθεση 106/81 (Kind κατά ΕΟΚ). Το αντικείμενο του « clawback » είναι το ίδιο και στις δύο περιπτώσεις· το Ηνωμένο Βασίλειο δεν υποστηρίζει εντούτοις ότι οι δύο τομείς συνιστούν από κάθε άποψη όμοιες αγορές.

γ) Ούτε η απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (Kind κατά Επιτροπής, 106/81, Συλλογή 1982, σ. 2885) ούτε οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην εν λόγω υπόθεση οδηγούν στη σκέψη ότι είναι κατανοητή η είσπραξη του

« clawback » επί ζώων ως προς τα οποία δεν είχε εφαρμοστεί και δεν μπορούσε να εφαρμοστεί η μεταβλητή πριμοδότηση.

Το Ηνωμένο Βασίλειο δεν αμφισβητεί ότι τόσο ο γενικός εισαγγελέας όσο και το Δικαστήριο δέχθηκαν ότι ο στόχος του « clawback » ήταν ο συμψηφισμός των επιπτώσεων της μεταβλητής πριμοδοτήσεως. Πάντως, κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, επρόκειτο εν προκειμένω για περίπτωση εισπράξεως του « clawback » επί των προϊόντων ως προς τα οποία είχε εφαρμοστεί η πριμοδότηση. Στην προσπάθειά της να δικαιολογήσει την είσπραξη του « clawback » εν προκειμένω, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να παραλάξει διά της βίας την έννοια του όρου « αποτελέσματα » που χρησιμοποίησε ο γενικός εισαγγελέας και το Δικαστήριο στην υπόθεση Kind, αλλά προσέκρουσε σε δύο εμπόδια:

i) τη διατύπωση του άρθρου 9, παράγραφος 3, που επιβάλλει την ανάκτηση « ενός ποσού ισοδυνάμου με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε » και

ii) τη δήλωση του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία το « clawback » έχει ως στόχο « να αντισταθμίσει επακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως σφαγής ».

Είναι αδύνατο να υπολογιστούν « επακριβώς » οι επιπτώσεις μιας πριμοδοτήσεως επί ενός προϊόντος για το οποίο αυτή δεν καταβλήθηκε· στην περίπτωση αυτή πρόκειται για καθαρή κερδοσκοπία. Ο προσφεύγων παραπέμπει ως προς το θέμα αυτό στις παρατηρήσεις της παρεμβαίνουσας, που θεωρεί ότι το ποσό του αναγκαίου « clawback », προκειμένου να αντισταθμιστούν επακριβώς οι επιπτώσεις της μεταβλητής πριμοδοτήσεως επί των ζώων ως προς τα οποία δεν έχει εφαρμοστεί, ανέρχεται στο 100 % του ποσού της πριμοδοτήσεως.

Κατά την άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν μπορεί να υπάρξει έκπληξη για το γεγονός ότι η Επιτροπή, στο υπόμνημα αντικρούσεώς της δεν προσπαθεί ουδόλως να στηρίξει τους συντελεστές του « clawback » σε οικονομικά στοιχεία ή σε οποιοδήποτε άλλο αποδεικτικό στοιχείο, δεδομένου ότι το ποσοστό 50 % επιλέχθηκε εντελώς κατά τύχη.

δ) Το Ηνωμένο Βασίλειο βεβαιώνει ακόμη ότι, έστω κι αν ο κανονισμός 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, επιτρέπει την είσπραξη ενός « clawback » επί των ζώων ως προς τα οποία ποτέ δεν εφαρμόστηκε η πριμοδότηση, η διατύπωση του κανονισμού απαγορεύει μία μεταβλητή κλίμακα τιμών, απαιτεί δε το « clawback » να είναι « ένα ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε ». Η πριμοδότηση δεν χορηγείται με διαφορετικούς συντελεστές ανάλογα με τα προϊόντα, αλλά, αντιθέτως, κατά τρόπο ενιαίο.

Το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει ότι η επιλεγείσα μέθοδος περιέχει μία εσωτερική αντίφαση στο παρόν κείμενο του κανονισμού 1633/84 μεταξύ του άρθρου 4, παράγραφος 1, το οποίο αναφέρει ότι το ποσό που εισπράττεται είναι ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως και του άρθρου 4, παράγραφος 4, που προβλέπει στο εξής ότι μόνο ένα μέρος του ποσού αυτού εισπράττεται επί των ζώων ως προς τα οποία δεν εφαρμόστηκε η πριμοδότηση.

2. Η *Επιτροπή* αμφισβητεί το λόγο αυτό. Παρατηρεί καταρχάς ότι, στην ανάλυσή της του άρθρου 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 871/84, το Ηνωμένο Βασίλειο δίνει ιδιαίτερη σημασία στη φράση « που πράγματι χορηγήθηκε », αλλά παραλείπει εντελώς να εξετάσει την προϋπόθεση που προβλέπει, ότι το « clawback » εισπράττεται εφ' όλων των προϊόντων που προβλέπονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ). Η άποψη του Ηνωμένου Βασιλείου καταλήγει στην πραγματικότητα στο συμπέρασμα ότι η λέξη « tous » σημαίνει « μερικοί ».

Η φράση « που πράγματι χορηγήθηκε » δεν αναφέρεται, κατά την άποψη της Επιτροπής, στο ποσό του « clawback », αλλά στις προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέξουν προκειμένου να εφαρμοστεί το « clawback ». Κατά την

άποψη της Επιτροπής, το άρθρο 9, παράγραφος 3, προβλέπει ότι, όταν η μεταβλητή πριμοδότηση έχει πραγματικά χορηγηθεί για προϊόν που καλύπτεται από τον κανονισμό 1837/80, τα αποτελέσματα της πριμοδοτήσεως αυτής εφ' όλων των προϊόντων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 1, στοιχεία α) και γ), του κανονισμού 1837/80 πρέπει να εξουδετερωθούν με την είσπραξη του « clawback », όταν τα εν λόγω προϊόντα εγκαταλείπουν τη χώρα εντός της οποίας έχει χορηγηθεί η πριμοδότηση. Η είσπραξη του « clawback » δεν εξαρτάται από την προϋπόθεση ότι τα προϊόντα ως προς τα οποία οφείλει να εξοφληθεί έτυχαν προηγουμένως της πριμοδοτήσεως.

Κατά την Επιτροπή, για να γίνει κατανοητή η σημασία των λέξεων « που πράγματι χορηγήθηκε », πρέπει να είναι γνωστές οι συνθήκες υπό τις οποίες πραγματοποιήθηκε ο υπολογισμός και η χορήγηση της πριμοδοτήσεως (και, επομένως, η είσπραξη του « clawback »). Στην πραγματικότητα, ο αναγκαίος υπολογισμός, προκειμένου η Επιτροπή να ορίσει το ποσό της μεταβλητής πριμοδοτήσεως, πραγματοποιείται εκ των υστέρων από τις βρετανικές αρχές. Κατά την ημερομηνία που πραγματοποιείται μία εξαγωγή από τη Μεγάλη Βρετανία, το οριστικό επίπεδο της πριμοδοτήσεως για την ημερομηνία αυτή δεν είναι επομένως γνωστό και το οριστικό « clawback » δεν μπορεί να εισπραχθεί. Επομένως, οι βρετανικές αρχές εισπράττουν ένα προσωρινό ποσό « clawback » κατά την ημέρα της εξαγωγής και, όταν ο συντελεστής του « clawback » που ισχύει κατά την ημερομηνία αυτή οριστικοποιείται, η διαφορά μεταξύ του οριστικού και του προσωρινού ποσού, κατά περίπτωση, είτε ζητείται από τον εξαγωγέα είτε αποδίδεται σ' αυτόν.

Με λίγα λόγια, οι λέξεις « που πράγματι χορηγήθηκε » σημαίνουν ότι το ποσό του « clawback » που έχει εισπραχθεί αντανακλά το επίπεδο της πριμοδοτήσεως όπως οριστικώς υπολογίστηκε για την ημερομηνία της εξαγωγής, ώστε το « clawback » να μην εισπράττεται βάσει του προσωρινού ποσού της πριμοδοτήσεως που ήταν το μόνο γνωστό ποσό κατά την ημερομηνία της καθαυτής εξαγωγής.

Η Επιτροπή αναφέρει ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ποτέ δεν αμφισβήτησε το κύρος του « clawback » επί των παρασκευασμάτων και κονσερβών κρεάτων του άρθρου 1, στοιχείο γ), του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε· εντούτοις, αρκετές από αυτές δεν αποτελούνται από κρέας ζώων, επί των οποίων πραγματοποιήθηκε η χορήγηση της μεταβλητής πριμοδοτήσεως.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ακόμη ότι από τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 1837/80 μέχρι τη θέση σε εφαρμογή των Special Export Certifications ή SEC, δηλαδή σε μία εποχή κατά την οποία το άρθρο 9, παράγραφος 3, ανέφερε μόνο τα προϊόντα που προβλέπονταν στο άρθρο 1, στοιχείο α), το Ηνωμένο Βασίλειο εισέπραττε το « clawback » εφ' όλων των προϊόντων που καλύπτονται από το άρθρο 1, στοιχείο α), του κανονισμού 1837/80 όταν εγκατέλειπαν τη Μεγάλη Βρετανία, είτε είχαν είτε δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο πριμοδοτήσεως. Επίσης, από έγγραφο της 13ης Οκτωβρίου 1980 που απηύθυνε ο Υπουργός Γεωργίας του Ηνωμένου Βασιλείου στην Επιτροπή και από έγγραφο της 25ης Ιανουαρίου 1985 που απηύθυνε η Μόνιμη Αντιπροσωπεία του Ηνωμένου Βασιλείου στο Γενικό Διευθυντή της Γενικής Διευθύνσεως « Γεωργία » της Επιτροπής προέκυπτε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο είχε δεχτεί τη δυνατότητα εισπράξεως του « clawback » επί των προϊόντων τα οποία δεν είχαν τύχει πριμοδοτήσεως.

Η Επιτροπή βεβαιώνει ότι, ακριβώς επειδή το « clawback » είχε εισπραχθεί εφ' όλων των προϊόντων που εγκατέλειπαν τη Μεγάλη Βρετανία, είτε είχε εφαρμοστεί η πριμοδότηση ως προς αυτά είτε όχι, το Ηνωμένο Βασίλειο είχε θέσει σε εφαρμογή το σύστημα των SEC, προκειμένου να εξασφαλίσει ότι ως προς όλα τα πρόβεια κρέατα που υπέκειντο στην είσπραξη του « clawback » είχε προηγουμένως πραγματοποιηθεί πριμοδότηση.

Η Επιτροπή δηλώνει ότι ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ενέκρινε το σύστημα του « clawback ». Αμφισβητεί ότι έχει δεχτεί

ότι η είσπραξη του « clawback » χωρίς το αντιστάθμισμα της πριμοδοτήσεως δημιουργεί εμπόδιο στις συναλλαγές.

Ως προς τα άλλα στοιχεία που παραθέτει το Ηνωμένο Βασίλειο προς στήριξη της ερμηνείας του, η Επιτροπή απαντά ως εξής.

α) Στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 1837/80, η χρησιμοποίηση της λέξεως « ανακτάται » δεν σημαίνει κατ' ανάγκη ότι ο εξαγωγέας έπρεπε προηγουμένως να έχει εισπράξει την πριμοδότηση· αρκούσε να γίνει η σύγκριση με τη φράση « επιστροφή λόγω εξαγωγής ». Δεν πρέπει επίσης να λησμονείται ότι, με το μειωμένο συντελεστή του « clawback », ανακτάται το έμμεσο όφελος από το αποτέλεσμα της πριμοδοτήσεως που καταβλήθηκε για άλλα προϊόντα.

β) Η Επιτροπή δεν αντιλαμβάνεται γιατί η ερμηνεία του βασικού κανονισμού που εφαρμόζεται στο πρόβειο κρέας πρέπει να γίνει με αναφορά στον κανονισμό που εφαρμόζεται στα βόεια κρέατα. Η λεπτομερής ανάλυση της κοινοτικής αγοράς του πρόβειου κρέατος, στην οποία προέβησαν το Δικαστήριο και ο γενικός εισαγγελέας στην υπόθεση 106/81 (αναφέρθηκε πιο πάνω), δείχνει ότι πρόκειται για μία εξαιρετικά ατομικιστική αγορά και ελάχιστα ομοιόμορφη. Το αποτέλεσμα από την εφαρμογή των δύο συστημάτων ήταν επίσης πολύ διαφορετικό. Αλλά η σπουδαιότερη διαφορά έγκειται στη διατύπωση των δύο κανονισμών. Το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, αποβλέπει στην είσπραξη του « clawback » κατά την έξοδο από τη Μεγάλη Βρετανία « στα προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 1, στοιχεία α) και γ) », ενώ το άρθρο 3 του κανονισμού 1311/85 χρησιμοποιεί την ουσιώδη φράση « που έτυχαν της πριμοδοτήσεως ». Λόγω αυτής της κρίσιμης διαφοράς, το επιχείρημα του Ηνωμένου Βασιλείου, ότι τα δύο κείμενα έχουν ακριβώς την ίδια σημασία, δεν μπορεί κατά κανένα τρόπο να υποστηριχτεί.

γ) Η Επιτροπή θεωρεί ότι η θέση της ενισχύεται από την απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (106/81, αναφέρθηκε πιο πάνω), που επιβεβαίωσε το κύρος του άρθρου 9 του κανονισμού 1837/80 και ότι οι τροποποιήσεις τις οποίες υπέστη έκτοτε με τον κανονισμό 871/84 στο άρθρο 9 δεν είχαν επιπτώσεις στα σημεία για τα οποία πρόκειται στην παρούσα υπόθεση. Τόσο η προαναφερθείσα απόφαση, στη σκέψη 21, όσο και οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα (Συλλογή 1982, σ. 2928) επιμένουν, με μία γενική δήλωση, στην ανάγκη να περιοριστούν τα αποτελέσματα του συστήματος της μεταβλητής πριμοδοτήσεως στην περιοχή στην οποία έχει χορηγηθεί η πριμοδότηση. Θα ήταν αφελής ο ισχυρισμός ότι μία πριμοδότηση που χορηγήθηκε ως προς μεγάλο μέρος της παραγωγής προβείου κρέατος στο Ηνωμένο Βασίλειο (περίπου 85 %) δεν θα έχει κανένα αποτέλεσμα επί της τιμής των προβείων κρεάτων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση αυτή.

Όσον αφορά τα εμπόδια στα οποία θα προσέκρουε, η Επιτροπή παραπέμπει, για τη φράση « ποσό ισοδύναμο με εκείνο της πριμοδοτήσεως που πράγματι χορηγήθηκε », στην προηγούμενη ανάλυσή της. Όσον αφορά τις δυσχέρειες να « αντισταθμιστούν ακριβώς οι επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως », η Επιτροπή δηλώνει ότι όφειλε να ενεργήσει ώστε να προληφθούν βέβαιες διαταράξεις της αγοράς. Αντιμέτωπη με τις εκ διαμέτρου αντίθετες αναλύσεις της Γαλλίας και του Ηνωμένου Βασιλείου, όφειλε να λάβει απόφαση και η αγορά θα αποφαινόταν για το βάσιμο της εν λόγω αποφάσεως.

δ) Κατά την Επιτροπή, ο συντελεστής του « clawback » πρέπει να αντανακλά ακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως επί των σχετικών προϊόντων· επομένως, είναι αναπόφευκτο ο συντελεστής του « clawback » να είναι μεταβλητός. Το « clawback » εισπράττεται σε ποσοστό 100 % εφ' όλων των προϊόντων στα οποία εφαρμόζεται η πριμοδότηση· ο συντελεστής του « clawback » ποικίλλει μεταξύ 50 και 10 % μόνο ως προς τα προϊόντα στα οποία δεν εφαρμόζεται η πριμοδότηση.

Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι υπάρχει εσωτερική αντίφαση στον κανονισμό 1633/84, όπως τροποποιήθηκε, επειδή το άρθρο 4, παράγραφος 1, του κανονισμού εγγυάται ότι η πριμοδότηση που χρησιμεύει ως αναφορά για το « clawback » ήταν αυτή που είχε καθοριστεί εκ των υστέρων για την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιήθηκε η εξαγωγή.

3. Η *Γαλλική Δημοκρατία* συμφωνεί, εν γένει, με τα επιχειρήματα της Επιτροπής, δεν συμμερίζεται όμως τη γνώμη της όσον αφορά την εκτίμηση των επιπτώσεων της μεταβλητής πριμοδοτήσεως επί των τιμών των ζώων και του κρέατος, στα οποία η εν λόγω πριμοδότηση δεν έχει εφαρμοστεί. Πράγματι, υπάρχει σχέση αξίας μεταξύ της τιμής του προβάτου και της τιμής της προβατίνας που αντικατοπτρίζει την απλή ποιοτική διαφορά μεταξύ των δύο ειδών κρέατος και δεν προδικάζει την τιμή των προϊόντων αυτών άνευ ετέρου. Η εφαρμογή του « clawback » σε ποσοστό 100 % εφ' όλων των κατηγοριών εξαγομένων ζώων έχει απλώς διατηρήσει τη σχέση αυτή σε κανονικό επίπεδο, ενώ αντισταθμίζει τις επιπτώσεις της μεταβλητής πριμοδοτήσεως.

Β — *Σχετικά με την κατάχρηση εξουσίας*

1. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* εκθέτει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, εξουσιοδοτεί την Επιτροπή να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ανάκτηση της χορηγηθείσας πριμοδοτήσεως κατά την εξαγωγή των ζώων ως προς τα οποία αυτή έχει εφαρμοστεί. Διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή χρησιμοποίησε την εξουσία αυτή για διαφορετικό σκοπό, δηλαδή για τη διατήρηση των εξαγωγών πρόβειου κρέατος άλλου πλην αυτού του προβάτου (« mutton ») της περιοχής 5 (Μεγάλη Βρετανία) προς την περιοχή 2 (Γαλλία) σε ορισμένο επίπεδο σε σχέση προς το σύνολο των εξαγωγών πρόβειου κρέατος της περιοχής 5 προς την περιοχή 2. Το Ηνωμένο Βασίλειο προσκομίζει ως αποδεικτικά στοιχεία τα πρακτικά της Επιτροπής Διαχειρίσεως Κρέατος και το πρώτο σχέδιο του κανονισμού 3451/85 της Επιτροπής και βεβαιώνει ότι τα έγγραφα αυτά αποδεικνύουν ότι η Επιτροπή, καταργώντας το σύστημα SEC και επιβάλλοντας την είσπραξη του « clawback » επί των ζώων που επί του παρόντος αποκλείονται από την πριμοδότηση, είχε πάντοτε ως σκοπό να περιορίσει σε ορισμένο επίπεδο τις εξαγωγές προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία προς τη Γαλλία.

Κατά τη συνεδρίαση της επιτροπής διαχειρίσεως της 4ης Νοεμβρίου 1985, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής διευκρίνισε, παρουσιάζοντας την πρόταση κανονισμού, ότι η τελευταία συνεπαγόταν μία διαδικασία αναθεωρήσεως του « clawback » κατά 50 % επί των εξαγομένων προβατίνων, « για την περίπτωση που το ποσοστό εξαγωγών των προβατίνων προς τη Γαλλία διέφερε κατά 22 % από το συνολικό ποσοστό εξαγωγών προς το εν λόγω κράτος μέλος (κατώτατο και ανώτατο όριο 19,5-24,5) ».

Κατά τη συνεδρίαση της 11ης Νοεμβρίου 1985, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής ανέφερε ότι ο κανονισμός δεν έπρεπε να περιέχει καμία αριθμητική αναφορά κατά την εκκίνηση της διαδικασίας αναθεωρήσεως, αλλά επρόκειτο για μια καθαρά τυπική τροποποίηση.

Τίποτα απ' όσα η Επιτροπή είχε πει ή κάνει στη συνέχεια των συνεδριάσεων αυτών δεν επέτρεπε τη σκέψη ότι η Επιτροπή είχε τροποποιήσει τον αρχικό της σκοπό ή τις αρχές της περί αναθεωρήσεως.

Το Ηνωμένο Βασίλειο τονίζει ότι το άρθρο 9, παράγραφος 4, εξουσιοδοτεί απλώς την Επιτροπή να θεσπίσει « τις λεπτομέρειες εφαρμογής »· οι λεπτομέρειες αυτές δεν μπορούν ούτε να παραβλέψουν το άρθρο 9, παράγραφος 3, ούτε να είναι αντίθετες προς αυτό.

Το προσφεύγον θεωρεί ότι ο πραγματικός χαρακτήρας της πλάνης της Επιτροπής αποκαλύπτεται στο σημείο του υπομνήματος αντικρούσεως στο οποίο η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι χρησιμοποιεί το μηχανισμό του « clawback » « ως συνετός διαχειριστής της αγο-

ράς». Στην περίπτωση αυτή πρόκειται για έκδηλη καταστρατήγηση του « clawback », χωρίς να πρέπει να εξεταστεί αν η εν λόγω διαχείριση υπήρξε καλή εφόσον χρησιμοποιήθηκαν νόμιμα μέσα.

Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η διατήρηση μιας ποσοστώσεως εξαγωγής προβατίνων και άλλων ζώων από ένα κράτος μέλος προς άλλο δεν αντιστοιχεί σε νόμιμη χρήση της εξουσίας εφαρμογής του « clawback » που είχε παρασχεθεί στην Επιτροπή με τον κανονισμό του Συμβουλίου και προσκρούει επίσης στο άρθρο 155, τελευταία περίπτωση, της Συνθήκης ΕΟΚ.

2. Η *Επιτροπή* απαντά ότι τα επιχειρήματα που ανέπτυξε το Ηνωμένο Βασίλειο αποδεικνύουν πλήρη παραγνώριση της διαδικασίας της επιτροπής διαχειρίσεως. Το κύρος των εν λόγω κανονισμών πρέπει να κριθεί βάσει των υιοθετηθέντων κειμένων και όχι με αναφορές σε άλλα προηγούμενα κείμενα που είχαν απορριφθεί από την ίδια την Επιτροπή και επομένως δεν αποτελούσαν μέρος μιας συνεχούς νομοθετικής διαδικασίας που κατέληξε στην έκδοση των εν λόγω κανονισμών. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής παρουσίασαν το κείμενο που επρόκειτο να καταστεί ο κανονισμός 3451/85 μόλις κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 1985.

Η Επιτροπή αρνείται ότι θέλησε να παγώσει τις συναλλαγές μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Γαλλίας σε ορισμένα καθορισθέντα επίπεδα, εκδίδοντας τους υπό αμφισβήτηση κανονισμούς· εξάλλου, οι συναλλαγές βρίσκονται επί του παρόντος εκτός του φερομένου ανωτάτου και κατωτάτου ορίου. Στην πραγματικότητα, σκοπός της ήταν να αποφευχθούν οι διαταράξεις που προκλήθηκαν στις συναλλαγές μετά από τη θέσπιση της κοινής οργανώσεως των αγορών στον τομέα του πρόβειου κρέατος.

Ένας από τους στόχους της κοινής γεωργικής πολιτικής που εκτίθενται στο άρθρο 39 της Συνθήκης ΕΟΚ είναι η σταθεροποίηση των αγορών και το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, δείχνει σαφώς ότι η Επιτροπή υποχρεούται να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αποφευχθούν, όσον αφορά τα ζώντα ζώα, τα κρέατα και τα παρασκευάσματα, οι διαταράξεις στις συναλλαγές που προκύπτουν από την εφαρμογή του συστήματος πριμοδοτήσεως.

Η Επιτροπή βεβαιώνει ότι, εκδίδοντας τους κανονισμούς 3451/85 και 9/86, τήρησε τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις δύο αναφερθείσες διατάξεις. Εξάλλου, είχε την υποχρέωση να εξετάζει τους συντελεστές κάθε έξι μήνες, καθώς και σε όλες τις περιπτώσεις κατά τις οποίες προέκυπταν διαταράξεις. Αυτό αποδεικνύει ακόμη μια φορά ότι η Επιτροπή δεν προσπαθούσε να παγώσει την κατάσταση των ενδοκοινοτικών συναλλαγών.

3. Η *Γαλλική Δημοκρατία* θεωρεί ότι το δικόγραφο του Ηνωμένου Βασιλείου δεν περιέχει κανένα αποδεικτικό στοιχείο δυνάμενο να στηρίξει την προβαλλόμενη αιτίαση.

Γ — *Σχετικά με την παραβίαση των βασικών αρχών που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων*

1. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* αναφέρει ότι στο εξής έχει γίνει αποδεκτό ότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα δεσμεύονται από τις βασικές αρχές της Συνθήκης περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων και, ιδιαίτερα, από αυτές που απαγορεύουν τους δασμούς, τους ποσοτικούς περιορισμούς και κάθε επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος και ότι οι εν λόγω αρχές εφαρμόζονται στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής, ιδίως αν υφίσταται κοινή οργάνωση αγοράς.

Το Ηνωμένο Βασίλειο βεβαιώνει ότι, καθόσον οι επίμαχοι κανονισμοί επιβάλλουν την είσπραξη ενός « clawback », κατά την εξαγωγή από τη Μεγάλη Βρετανία, στα προϊόντα στα

οποία δεν μπορεί να εφαρμοστεί η μεταβλητή πριμοδότηση, το εν λόγω « clawback » συνιστά επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμό κατά την έννοια των άρθρων 9, 12, 13 και 16 της Συνθήκης ΕΟΚ και ιδίως της παραγράφου 1 του άρθρου 9 και ότι επομένως απαγορεύεται. Όπως έκρινε το Δικαστήριο στη σκέψη 14 της αποφάσεώς του της 1ης Ιουλίου 1969 (Brachfeld & Sons, 2 και 3/69, ECR 1969, σ. 211), η δικαιολογία της απαγορεύσεως αυτής έγκειται στο ότι οι χρηματικές επιβαρύνσεις, όσο ελάχιστες και αν είναι, εφαρμοζόμενες λόγω της διελεύσεως των συνόρων, συνιστούν εμπόδιο στην κυκλοφορία των εμπορευμάτων.

Η άποψη αυτή ενισχύεται από την απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (106/81, αναφέρθηκε πιο πάνω). Στην υπόθεση αυτή, σύμφωνα με τη διατύπωση της αποφάσεως, η είσπραξη του « clawback » δεν συνιστά επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, αλλ' αποσκοπεί στην πραγματικότητα να αντισταθμίζει επακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως σφαγής και έτσι να καθιστά δυνατή, για τα προϊόντα των κρατών ή περιοχών όπου καταβάλλεται η εν λόγω πριμοδότηση, την εξαγωγή προς τα λοιπά κράτη μέλη χωρίς διατάραξη των αγορών τους. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι αυτό δεν συμβαίνει εν προκειμένω, εφόσον οι επίμαχοι κανονισμοί της Επιτροπής προβλέπουν την « ανάκτηση » ποσών που ουδέποτε έχουν καταβληθεί.

Το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ακόμη ότι η επιβολή της εισπράξεως ενός « clawback » επί των προβατίνων και άλλων προβατοειδών, στα οποία δεν είναι δυνατό να εφαρμοστεί η μεταβλητή πριμοδότηση στη σφαγή, συνιστά μέτρο που έχει ως σκοπό και πρακτική συνέπεια να δρα ως ποσοτικός περιορισμός των εξαγωγών των εν λόγω προϊόντων προς τα άλλα κράτη μέλη, και ιδιαίτερα προς τη Γαλλία. Πράγματι, όπως το ανέφερε η Επιτροπή, οι εξαγωγές προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία προς τη Γαλλία μειώθηκαν κατά 50 % και οι στατιστικές του Ηνωμένου Βασιλείου το επιβεβαίωσαν.

Εξάλλου, οι επίμαχοι κανονισμοί προβλέπουν ότι η Επιτροπή επανεξετάζει τους συντελεστές του « clawback », λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη των συναλλαγών μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και άλλων περιοχών της Κοινότητας. Αυτό σημαίνει στην πράξη ότι η Επιτροπή είχε την πρόθεση να τροποποιήσει τους συντελεστές, αν το επίπεδο των βρετανικών εξαγωγών προβατίνων προς τη Γαλλία υπερέβαινε το ειδικό επίπεδο, στη διατήρηση του οποίου απέβλεπε η Επιτροπή.

Το Ηνωμένο Βασίλειο δηλώνει ότι γνώριζε, αναφερόμενο στις αποφάσεις του Δικαστηρίου της 22ας Μαρτίου 1977 (Iannelli & Volpi SpA, 74/76, ECR 1977, σ. 557) και της 28ης Ιανουαρίου 1981 (Kortmann, 32/80, Συλλογή 1981, σ. 251), ότι κανονικά ένα δεδομένο μέτρο δεν εμπίπτει ταυτόχρονα στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 έως 16 και των άρθρων 30 έως 36 της Συνθήκης ΕΟΚ. Πάντως, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της παρούσας υπόθεσης, που αφορούσε μία χρηματική επιβάρυνση επιβληθείσα κατά την εξαγωγή προκειμένου να προσεγγίσει, εντός ορισμένων ορίων, το επίπεδο των συναλλαγών μεταξύ δύο περιοχών της Κοινότητας, το εν λόγω μέτρο φαίνεται, κατ' εξαίρεση, να εμπίπτει τόσο στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 έως 16 όσο και στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 30 έως 36.

2. Η *Επιτροπή* ισχυρίζεται ότι το Δικαστήριο με την απόφαση της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (106/81, αναφέρθηκε πιο πάνω) έκρινε ότι το « clawback » που προβλέπεται στο άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 1837/80 δεν συνιστά επιβάρυνση ισοδυνάμου αποτελέσματος προς δασμούς, εφόσον η εν λόγω είσπραξη αποσκοπεί στην πραγματικότητα να αντισταθμίζει επακριβώς τις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως σφαγής. Οι κανονισμοί της Επιτροπής συμπίπτουν με τη διατύπωση του κανονισμού 1837/80, προβλέποντας ότι το « clawback » εισπράττεται επί των πρόβειων κρεάτων που εξέρχονται της Μεγάλης Βρετανίας με συντελεστή που αντανακλά την ακριβή

επίπτωση της πριμοδοτήσεως σε κάθε περίπτωση.

Ομοίως, οι διατάξεις σχετικά με το « clawback » των κανονισμών 3451/85 και 9/86 δεν συνιστούν μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εξαγωγή και την εισαγωγή· εντούτοις, η μείωση των εμπορικών συναλλαγών δεν θα προξενούσε κατάπληξη μετά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων επανορθώσεως.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν υφίσταται διαδικασία αναθεωρήσεως του συντελεστή του « clawback », προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ανάπτυξη των εμπορικών συναλλαγών μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και άλλων περιοχών της Κοινότητας. Είναι αδύνατο να συναχθεί, όπως διατείνεται το Ηνωμένο Βασίλειο, από τους υπό κρίση κανογισμούς ότι σημαίνουν, μάλλον, ότι η Επιτροπή έχει την πρόθεση να τροποποιήσει το συντελεστή του « clawback » αν το επίπεδο των εξαγωγών στη Γαλλία των προβατίνων της Μεγάλης Βρετανίας υπερβεί το ειδικό επίπεδο που η Επιτροπή επιδιώκει να διατηρήσει. Πράγματι, καμία αναφορά δεν έγινε στη Γαλλία και καμία πραγματική δέσμευση δεν έγινε για τροποποίηση του συντελεστή του « clawback ». Κατά την Επιτροπή, οι σχετικές με την επανεξέταση διατάξεις πρέπει μάλλον να θεωρηθούν ως δέσμευσή της για την από κοντά παρακολούθηση της εν γένει καταστάσεως της αγοράς, προκειμένου να ενεργεί ως συνετός διαχειριστής.

3. Η *Γαλλική Δημοκρατία* ισχυρίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ερμηνεύει λανθασμένα την απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 1982 (106/81, αναφέρθηκε πιο πάνω) και ότι ο μηχανισμός αντισταθμίσεως για την εξουδετέρωση των διαταράξεων της αγοράς δεν μπορεί να εφαρμόζεται κατά τρόπο καθαρά μηχανικό, αλλά πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι άμεσες και έμμεσες οικονομικές επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως, είτε εφαρμόστηκε είτε δεν εφαρμόστηκε η πριμοδότηση στα προϊόντα που προκάλεσαν τις διαταράξεις.

Δ — Σχετικά με την παράβαση του άρθρου 190 της Συνθήκης ΕΟΚ

1. Το *Ηνωμένο Βασίλειο* υποστηρίζει ότι η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 190, διότι ούτε αιτιολόγησε ούτε εξήγησε δεόντως τα σημαντικά σημεία των προσβαλλόμενων κανονισμών.

Προοίμιο του κανονισμού 3451/85

— Ισχυρισμός α): *πριμοδότηση χορηγούμενη για τη σφαγή αμνών αντανακλάται αυτομάτως στις τιμές των άλλων προβατοειδών*

Ο ισχυρισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός· ακόμη και αν αυτό συνέβαινε, η αξιολόγηση του περιεχομένου του θα ήταν καθαρά συγκυριακή. Δεν θα ήταν καν βέβαιο ότι η τιμή του αμνού επηρεάζεται συστηματικά από την καταβολή μιας μεταβλητής πριμοδοτήσεως για το ζώο αυτό. Ο ισχυρισμός της Επιτροπής σχετικά με τις αυτόματες επιπτώσεις στις τιμές θα ήταν απαράδεκτος αν δεν συνοδευόταν από ένδειξη σχετικά με το υπό κρίση οικονομικό πλαίσιο.

Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η κατάργηση της μεταβλητής πριμοδοτήσεως δεν οδηγεί αυτομάτως τους παραγωγούς στο να επιδιώξουν να επιτύχουν αύξηση των τιμών για το αρνί ή το « mutton ». Η επίπτωση στην αγορά αρνιών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το είδος των μέτρων στηρίξεως και των εμπορικών συμφωνιών που θα υποκαθιστούσαν την κατάργηση της πριμοδοτήσεως. Εν πάση περιπτώσει, η επίπτωση αυτή δύσκολα μπορεί να προβλεφθεί. Οι ενδεχόμενες έμμεσες επιπτώσεις στην αγορά του κρέατος προβατίνων είναι, κατά μείζονα λόγο, ακόμη πιο άδηλες, πολύ περισσότερο που το « mutton » και το αρνί δεν θεωρούνται εναλλάξιμα προϊόντα από τους βρετανούς καταναλωτές: το αρνί θεωρείται ως προϊόν πολυτελείας, ενώ το μεγαλύτερο μέρος

του κρέατος της προβατίνας προορίζεται ιδίως για την αγορά του κρέατος για ζώα.

Το Ηνωμένο Βασίλειο βεβαιώνει ακόμη ότι η Επιτροπή παραβλέπει το γεγονός ότι η μεταβλητή πριμοδότηση δεν αποτελεί επιδότηση που σωρεύεται με άλλες· έχει τον χαρακτήρα ενός ποσού της ετήσιας πριμοδοτήσεως που καταβάλλεται στους παραγωγούς σε όλες τις περιοχές της Κοινότητας. Η κατάργηση της μεταβλητής πριμοδοτήσεως συνεπάγεται επομένως αυτομάτως αντίστοιχη αύξηση του ποσού που μπορεί να κατανεμηθεί στους παραγωγούς βάσει της ετήσιας πριμοδοτήσεως. Έτσι, τα συνολικά εισοδήματα των παραγωγών παραμένουν αμετάβλητα. Η ύπαρξη της μεταβλητής πριμοδοτήσεως στη Μεγάλη Βρετανία δεν σημαίνει ότι οι παραγωγοί της περιοχής αυτής τυγχάνουν ανωτέρου επιπέδου ενισχύσεως· διαφέρει απλώς η μέθοδος.

Το Ηνωμένο Βασίλειο προσθέτει ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, περιέχει ένα μηχανισμό με τον οποίο διασφαλίζεται ότι η στήριξη της αγοράς περιορίζεται πραγματικά στους αμνούς.

Κατά τους υπολογισμούς του Ηνωμένου Βασιλείου, η μεταβλητή πριμοδότηση αντιπροσώπευε το 1985 το 22,4 % του συνολικού εισοδήματος των παραγωγών πρόβειου κρέατος, έπεσε δε στο 12,7 % κατά το πρώτο εξάμηνο του 1986. Τα σταθμισμένα αριθμητικά στοιχεία ήταν αντιστοίχως 21,94 και 16,63, επομένως αισθητά χαμηλότερα από τα αριθμητικά στοιχεία που παρέθεσε η Επιτροπή.

Στον τομέα του βοείου κρέατος, το μέγεθος 10 % ήταν ακριβέστερο του 5 % που παρέθεσε η Επιτροπή.

— Ισχυρισμός β): *αποδείχθηκε στο παρελθόν ότι πρόσθετη μείωση των τιμών, στην περιοχή 5, των άλλων προβατοειδών ενείχε τον κίνδυνο να δημιουργήσει σοβαρές διαταράξεις στις συναλλαγές με τις άλλες περιοχές της Κοινότητας και ιδίως στις παραδοσιακές συναλλαγές με την περιοχή 2*

Το Ηνωμένο Βασίλειο υποστηρίζει ότι το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν ορίζει τις « σοβαρές αναστατώσεις » και δεν εξηγεί τι εννοεί με την έκφραση « παραδοσιακές συναλλαγές » συνιστά σημαντική πλημμέλεια κατά την αιτιολόγηση του κανονισμού.

Το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ότι αγνοεί την ύπαρξη σημαντικών διαταράξεων στις συναλλαγές. Όπως δείχνει και το παράρτημα 9 της προσφυγής, δεν υφίσταται κανένα επίπεδο συναλλαγών με τη Γαλλία δυνάμενο νομίμως να χαρακτηριστεί « παραδοσιακό ». Μέχρι το τέλος του 1980, δεν είχε αποκαλυφθεί κανένα συγκεκριμένο επίπεδο. Καταρχάς έπρεπε να αποδειχθεί σαφώς ότι, από το 1980, το εμπόριο προβατίνων και σφαγίων προβατίνων μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Γαλλίας είχε διενεργηθεί με τη χορήγηση μεταβλητής πριμοδοτήσεως ανακτόμενης κατά 100 %. Αν αυτές αποτελούσαν τις παραδοσιακές συναλλαγές, αρκούσε στο εξής μία στρέβλωση λόγω της αδικαιολόγητης αποφάσεως περί επιβολής εισπράξεως ενός « clawback », όταν δεν μπορούσε να παρασχεθεί κανένα άλλο αντιστάθμισμα. Δεύτερον, αν οι σοβαρές διαταράξεις που ανέφερε η Επιτροπή αφορούσαν την αγορά αμνού στη Γαλλία, η αγορά αυτή δεν θα επηρεαζόταν σημαντικά από τις εισαγωγές προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία. Η αγορά αρνιών και η αγορά προβατίνων αποτελούσαν στη Γαλλία δύο ανεξάρτητες αγορές.

Το Ηνωμένο Βασίλειο παρατηρεί ότι δεν εκπλήσσει το γεγονός ότι από το έτος ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού 1837/80 οι εξαγωγές πρόβειου κρέατος από τη Μεγάλη Βρετανία προς τη Γαλλία αυξήθηκαν, δεδομένου ότι μέχρι τότε αποτελούσαν στη Γαλλία

αντικείμενο παράνομων περιορισμών. Όμως η αύξηση αυτή έφτασε στο ανώτατο όριό της το 1984, αλλά το 1985, όταν η Επιτροπή θέσπισε τα επίμαχα μέτρα, οι εν λόγω εξαγωγές είχαν ήδη ελαττωθεί σε σχέση προς το 1984.

Όσον αφορά τις μελέτες που πραγματοποίησε η Επιτροπή στον εν λόγω τομέα, το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι η ευκαιριακή πώληση των καλύτερων τεμαχίων κρέατος προβατίνων δίπλα στα τεμάχια γαλλικών αρνιών δεν αποδεικνύει ότι τα δύο προϊόντα είναι εναλλάξιμα. Ισχυρίζεται ότι τα στοιχεία που διαθέτει καθιστούν δυνατή τη σκέψη ότι η γαλλική αγορά αρνιών είναι σε μεγάλο βαθμό διηρημένη και ότι ο διαχωρισμός είναι ακόμη πιο έντονος μεταξύ του τομέα των αρνιών και του τομέα των « mutton ».

Στην αγορά του Rungis, η χονδρική τιμή του αρνιού καλής ποιότητας ήταν το 1985 περίπου 80 % πιο πάνω από τη χονδρική τιμή του κρέατος προβατίνας, το οποίο διαφέρει πάρα πολύ ως προς το χρώμα του, τη σύστασή του και το πάχος του. Οι αγορές κρεάτων του « mutton » και του αρνιού είναι εντελώς διαφορετικές σύμφωνα με την έρευνα που έκανε το Ηνωμένο Βασίλειο. Σχεδόν το σύνολο του κρέατος προβατίνας που προέρχεται από τη Μεγάλη Βρετανία και πωλείται στη Γαλλία προορίζεται για κοινότητες όπως είναι τα σχολεία, τα νοσοκομεία, τα εντευκτήρια, οι οίκοι ευγηρείας κλπ., ενώ το κρέας γαλλικών αρνιών πωλείται κυρίως στους εστιάτορες και τους εκλεπτυσμένους καταναλωτές. Η τιμή του « mutton » και η τιμή του αρνιού απέχουν πολύ από του να έχουν σχέση η μία με την άλλη, συχνά δε εξελίσσονται προς αντίθετη κατεύθυνση.

Επομένως, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, είναι πολύ απίθανο το « mutton » της Μεγάλης Βρετανίας να μπόρεσε να προκαλέσει μετακινήσεις που να θίγουν σημαντικές ποσότητες κρέατος γαλλικού αρνιού. Αυτό επιβεβαιώθηκε από την πτώση των τιμών του γαλλικού αρνιού από τον Ιανουάριο μέχρι τον Αύγουστο του 1986, ενώ οι εισαγωγές προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία μειώθηκαν κατά 45 % λόγω του « clawback ». Η εξασθένηση της γαλλικής αγοράς εξακολουθούσε από τον Αύγουστο του 1986· η ενέργεια της Επιτροπής δεν έλυσε τα προβλήματα των παραγωγών γαλλικών αρνιών. Το Ηνωμένο Βασίλειο θεωρεί ότι η χαμηλή τιμή του κρέατος του γαλλικού αρνιού προς το τέλος του 1985 εξηγείται κυρίως από την εμφάνιση στη γαλλική αγορά αυξανόμενης ποσότητας κρέατος φθηνών ιρλανδικών αρνιών. Η συγκυρία του παράγοντος αυτού με τις διαρθρωτικές αδυναμίες του τομέα των γαλλικών αρνιών, εντεινόμενη από τα δύο έτη ξηρασίας, εμπόδισε την ανταγωνιστικότητα των παραγωγών γαλλικών αρνιών.

Το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται, τέλος, ότι η γαλλική κυβέρνηση, στις παρατηρήσεις της, ούτε ανέφερε ούτε απέδειξε ότι οι εισαγωγές κρέατος προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία είχε προκαλέσει διαταράξεις στη γαλλική αγορά. Η μόνη γνωστή διατάραξη ήταν αυτή που προκλήθηκε από την Επιτροπή λόγω της εισπράξεως ενός παράνομου « clawback », το οποίο προκάλεσε θεαματική μείωση (50 %) των εξαγωγών κρέατος προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία.

— Ισχυρισμός γ): *το « clawback » πρέπει να εισπράττεται ακόμη και κατά την εξαγωγή των προϊόντων που δεν τυγχάνουν άμεσα της μεταβλητής προμοδοτήσεως*

Το Ηνωμένο Βασίλειο επαναλαμβάνει ως προς τον ισχυρισμό αυτόν όσα προέβαλε επ' ευκαιρία του πρώτου του ισχυρισμού.

— Ισχυρισμός δ): *οι προβατίνες πλεονεκτούν έμμεσα από τη μεταβλητή προμοδότηση· πρέπει επομένως να προβλεφθεί για τα ζώα αυτά ένα « clawback » στο συντελεστή του οποίου να λαμβάνει υπόψη το εν λόγω πλεονέκτημα*

Το Ηνωμένο Βασίλειο ισχυρίζεται ότι τα αρνιά και οι προβατίνες δεν αποτελούν ενιαία αγορά ούτε στη Μεγάλη Βρετανία ούτε στη Γαλλία· πρόκειται μάλλον για αγορές εντελώς ξεχωριστές. Επομένως, η Επιτροπή όφειλε να έχει αναφέρει το μέγεθος του δήθεν πλεονεκτήματος και τον τρόπο με τον οποίο δημιουργήθηκε.

— Ισχυρισμός ε): *για να αποφευχθούν διαταράξεις οφειλόμενες σε πλασματικές συναλλαγές μεταξύ της περιοχής 5 και των άλλων περιοχών της Κοινότητας, θεωρείται κατάλληλος ο συντελεστής « clawback » 0,5*

Κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η Επιτροπή δεν εξηγεί γιατί ξαφνικά, στο τέλος του 1985, καθίσταται αναγκαία η επιβολή χρηματικής επιβαρύνσεως σε ορισμένες εξαγωγές, ενώ αποκλείει τα εν λόγω προϊόντα από την αντίστοιχη πριμοδότηση. Η Επιτροπή δεν αναφέρει καθόλου πώς έφθασε στο μέγεθος 50 %. Εξάλλου, η Επιτροπή δεν αναφέρει ποια είναι τα κριτήρια που εφαρμόζονται προκειμένου να πραγματοποιηθεί η επανεξέταση που θεωρεί ότι πρέπει να προβλέπεται προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η ανάπτυξη των συναλλαγών.

Τέλος, το Ηνωμένο Βασίλειο αναφέρει ότι οι παρατηρήσεις αυτές σχετικά με την ανεπαρκή αιτιολογία ισχύουν, mutatis mutandis, για τον κανονισμό 9/86. Ειδικότερα, ήταν απαράδεκτο να επιβάλλονται διαφορετικοί συντελεστές του « clawback » χωρίς τη δέουσα αιτιολόγηση.

2. Η *Επιτροπή* απαντά ως εξής.

α) Η επίπτωση της πριμοδοτήσεως που χορηγήθηκε για τα αρνιά στις τιμές των άλλων πρόβειων κρεάτων

Κατά την Επιτροπή, οι παραγωγοί προβατίνων και οι παραγωγοί αρνιών δεν συνιστούν, στη Μεγάλη Βρετανία, χωριστές και διακεκριμένες κατηγορίες και το εισόδημα του παραγωγού εξαρτάται από τη συνολική του παραγωγή αρνιών και προβατίνων. Αν ουσιώδες μέρος της παραγωγής του, δηλαδή τα αρνιά, δεν τύγχαναν επιδοτήσεως υπό τη μορφή πριμοδοτήσεως, ο παραγωγός θα επιδίωκε να προστατεύσει το εισόδημά του αυξάνοντας τις τιμές του. Αυτό θα ήταν εντελώς σαφές αν εθεωρείτο ότι η μεταβλητή πριμοδότηση μπορούσε να αντιπροσωπεύει έως το 40 % των συνολικών εισοδημάτων ενός παραγωγού· κατά τη διάρκεια των τελευταίων περιόδων εμπορίας, η μεταβλητή πριμοδότηση αντιπροσώπευε 29 έως 35 % της τιμής της αγοράς. Ήταν προφανές ότι ο παραγωγός, για να διατηρήσει το εισόδημά του και προκειμένου να αποφύγει απότομη αύξηση ενός συγκεκριμένου προϊόντος, ήταν αναγκασμένος να αυξήσει τις τιμές όλων των προϊόντων του και όχι μόνο την τιμή των αρνιών.

Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το Ηνωμένο Βασίλειο, υποστηρίζοντας ότι η μεταβλητή πριμοδότηση αποτελεί ένα ποσό έναντι της ετήσιας πριμοδοτήσεως που καταβάλλεται στους περισσότερους από τους παραγωγούς της Κοινότητας, παραγνωρίζει το πλεονέκτημα που προκύπτει για τους βρετανούς παραγωγούς λόγω του ότι η μεταβλητή πριμοδότηση καταβάλλεται στην πράξη πάραυτα. Εξάλλου, το Ηνωμένο Βασίλειο γνωρίζει πολύ καλά ότι οι βρετανοί παραγωγοί επωφελούνται δύο μέτρων στηρίξεως της αγοράς, της μεταβλητής πριμοδοτήσεως και της ετήσιας πριμοδοτήσεως, ενώ οι παραγωγοί των άλλων περιοχών αρκούνται μόνο στην ετήσια πριμοδότηση, δεδομένου ότι η αγορά στην παρέμβαση υφίσταται μόνο θεωρητικά και δεν εφαρμόζεται σε κανένα κράτος μέλος.

β) Οι διαταράξεις στο εμπόριο

Η Επιτροπή αναφέρει ότι μετά ένα περίπου έτος εφαρμογής του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, οι εξαγωγές πρόβειου κρέατος από τη Μεγάλη Βρετανία στη Γαλλία αυξήθηκαν και ότι τα δύο τρίτα της αυξήσεως αυτής οφείλονταν σε αύξηση των εξαγωγών προβατίνων. Οι προβατίνες, οι οποίες αντιπροσώπευαν μόνο 15 % της παραγωγής του Ηνω-

μένου Βασιλείου σε πρόβειο κρέας, αντιπροσώπευαν ποσοστό αρκετά υψηλότερο από τις συνολικές εξαγωγές πρόβειου κρέατος της Μεγάλης Βρετανίας και το ποσοστό αυτό αυξανόταν, όπως προέκυπτε από τα προσκομισθέντα αριθμητικά στοιχεία. Οι προβατίνες, σε μεγάλη έκταση δεν πωλούνταν στην εγχώρια αγορά αλλά στην αγορά ενός άλλου κράτους μέλους. Ακόμη και αν το επίπεδο των συναλλαγών ήταν δυνατό να ποικίλλει ανάλογα με τις αντίστοιχες νομισματικές αξίες, η Επιτροπή θεωρεί ότι η κατάσταση που απορρέει από την αύξηση των βρετανικών εξαγωγών προς τη Γαλλία συνιστούσε διατάραξη στις συναλλαγές κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε.

Οι μελέτες στον εν λόγω τομέα, που πραγματοποιήθηκαν στη Γαλλία από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, έδειξαν ότι οι παραδόσεις πρόβειου κρέατος που προέρχεται από τη Μεγάλη Βρετανία αποτελούνταν εν γένει τόσο από κρέας αρνιών όσο και από κρέας προβατίνων. Μερικά από τα καλύτερα τεμάχια κρέατος προβατίνων διατέθηκαν προς πώληση δίπλα σε ανάλογα τεμάχια οικόσιτων γαλλικών αρνιών. Εκτός ίσως από το χρώμα, τα τεμάχια ομοίαζαν μεταξύ τους κατά τρόπο εντυπωσιακό, πλην του ότι το κρέας βρετανικών προβατίνων ήταν σημαντικά φθηνότερο από το γαλλικό αρνί, γεγονός που αποδείχθηκε ελκυστικό για τους γάλλους καταναλωτές. Επομένως, η επίπτωση δεν εκδηλώθηκε στη γαλλική αγορά του κρέατος προβάτων, αλλά στην αγορά αρνιών όπως εξάλλου είχαν υποστηρίξει οι γαλλικές αρχές.

Στις αναφερθείσες μελέτες, το Ηνωμένο Βασίλειο αντέταξε μόνο εικασίες και « αποδείξεις » που δεν προσεκόμισε πουθενά. Μία έρευνα σχετικά με την αγορά του Rungis δεν ήταν ενδεδειγμένη, εφόσον το εν λόγω κρέας ανωτέρας ποιότητας είχε εισαχθεί απευθείας, χωρίς να περάσει από το Rungis. Κατά την Επιτροπή, δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός ότι οι τιμές του αρνιού είχαν πέσει μεταξύ Ιανουαρίου και Αυγούστου 1986. Το διάγραμμα που προσκομίστηκε ως παράρτημα IV του υπομνήματος ανταπαντήσεως καθιστά δυνατή τη διαπίστωση ότι οι τιμές του 1986 είχαν έως τον Ιούλιο περίπου του 1986 μια αισθητά παράλληλη εξέλιξη προς αυτές του 1985 και ότι οι αναφερθείσες ποικίλες τιμές αντιστοιχούσαν απλώς με συνήθεις εποχικές μεταβολές. Η αλλαγή που άρχισε τον Ιούλιο και Αύγουστο του 1986 ήταν απλώς το αποτέλεσμα των συναλλαγματικών διακυμάνσεων.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι ο όγκος των εισαγωγών ιρλανδικού πρόβειου κρέατος δεν μπορούσε να έχει στις τιμές του αρνιού τις επιπτώσεις για τις οποίες η γαλλική κυβέρνηση παραπονιόταν· υπογραμμίζει ότι, καίτοι τα αριθμητικά στοιχεία του 1985 έδειχναν μείωση των βρετανικών εισαγωγών προς τη Γαλλία και αύξηση των ιρλανδικών εισαγωγών, τα αριθμητικά στοιχεία σχετικά με τους πρώτους μήνες του 1986 έδειχναν ότι η κατάσταση είχε αντιστραφεί.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υφίσταται « σωστό » επίπεδο των συναλλαγών μεταξύ της Γαλλίας και της Μεγάλης Βρετανίας, αλλά εξακολουθεί να είναι πεπεισμένη ότι μέχρι την έκδοση των κανονισμών 3451/85 και 9/86 υπήρχαν σοβαρές διαταράξεις στις συναλλαγές μεταξύ Γαλλίας και Μεγάλης Βρετανίας, τις οποίες εξάλλου υπογράμμισε εκ νέου η Γαλλία στο σημείο 12 των παρατηρήσεών της.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ενέργεια στην οποία προέβη έδωσε λύση στο πρόβλημα που είχαν θέσει ενώπιόν της οι γαλλικές αρχές και ότι είναι ενδιαφέρουσα από την άποψη αυτή η παρακολούθηση αυτού που έχει συμβεί μετά την έκδοση των κανονισμών. Αντίθετα προς τις προβλέψεις του Ηνωμένου Βασιλείου, δεν υπήρξε καταστρεπτική πτώση των τιμών της προβατίνας στην εγχώρια αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι τιμές είναι σταθερές και στην πραγματικότητα συνέχισαν να αυξάνουν.

Αν και οι εξαγωγές προβατίνων από τη Μεγάλη Βρετανία προς τη Γαλλία έχουν προφανώς μειωθεί, η μείωση αυτή δεν είναι καταστρεπτική και το επίπεδο των εξαγωγών βρίσκεται περίπου στο 50 % του ανωτάτου επιπέδου του προηγουμένου έτους.

γ) Το « clawback » που έχει εισπραχθεί επί των προϊόντων τα οποία δεν έτυχαν πριμοδοτήσεως

Η Επιτροπή παραπέμπει στα επιχειρήματα που ανέπτυξε επ' ευκαιρία του πρώτου ισχυρισμού.

δ) Το όφελος που αντλείται ως προς τις προβατίνες από την πριμοδότηση

Η Επιτροπή επαναλαμβάνει ότι οι παραγωγοί της Μεγάλης Βρετανίας εκτρέφουν, στις περισσότερες των περιπτώσεων, προβατίνες και αρνιά και ότι η επιδότηση την οποία λαμβάνουν, υπό τη μορφή πριμοδοτήσεων για τα αρνιά, επηρεάζει, στο πλαίσιο του συνολικού τους εισοδήματος που προκύπτει απ' όλη τους την παραγωγή, τις τιμές που προσπαθούν να λάβουν για τις προβατίνες τους. Κατά την Επιτροπή, ο εφοδιασμός της Γαλλίας σε καλής ποιότητας αλλά φθηνό κρέας προβατίνας προκάλεσε εξασθένηση της αγοράς του οικόσιτου αρνιού, που χαρακτηρίζεται από υψηλότερες τιμές.

ε) Ο συντελεστής του « clawback » 50 %

Η Επιτροπή εκθέτει ότι προς τα τέλη του 1985 την απασχολούσε ολοένα και περισσότερο αυτό που θεωρούσε ως σοβαρή διατάραξη στις συναλλαγές μεταξύ Μεγάλης Βρετανίας και Γαλλίας και ότι, υπό αυτές τις συνθήκες, το άρθρο 9, παράγραφος 4, του κανονισμού 1837/80, όπως τροποποιήθηκε, την υποχρέωνε να παρέμβει. Αναζητώντας λύση στο πρόβλημα αυτό, η Επιτροπή αντιμετώπισε διαφορετικές και συχνά αντιφατικές απόψεις των κυρίως ενδιαφερομένων κρατών μελών και όλως ιδιαιτέρως του Ηνωμένου Βασιλείου και της Γαλλίας, σχετικά με την κατάσταση της αγοράς του προβείου κρέατος.

Η Επιτροπή ευχαρίστως διαπιστώνει ότι, από τότε, τα γεγονότα και η κατάσταση της αγοράς επιβεβαιώνουν ότι έλαβε τη σωστή απόφαση. Παρ' όλ' αυτά, η Επιτροπή δηλώνει ότι προέβλεψε στους κανονισμούς της ρήτρες αναθεωρήσεως με πολύ ευρύ περιεχόμενο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο συντελεστής 50 % θα επανεξεταστεί και θα διορθωθεί σε περίπτωση που αποδειχθεί εσφαλμένος. Εν προκειμένω, οι συναλλαγές σταθεροποιήθηκαν και η επανεξέταση δεν κατέστη αναγκαία. Έναντι μιας δυσχερούς καταστάσεως σε μια εξαιρετικά πολύπλοκη αγορά, η Επιτροπή θεωρεί ότι ενήργησε κατά τρόπο παραδειγματικό, ως συνετός διαχειριστής της εν λόγω αγοράς.

3. Η *Γαλλική Δημοκρατία* θεωρεί επίσης ότι ο ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί για τους αναφερθέντες λόγους.

IV — Απαντήσεις στις ερωτήσεις του Δικαστηρίου

1. Κληθείσα να υποβάλει στο Δικαστήριο τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε για να καθορίσει τους συντελεστές του κανονισμού 9/86, η *Επιτροπή* εξηγεί ότι την εποχή εκείνη την απασχολούσαν οι διαταράξεις που δημιουργούνταν στην αγορά του προβείου κρέατος και των οποίων την έκταση εξέφραζαν τα αριθμητικά στοιχεία που προσκομίστηκαν κατά την έγγραφη διαδικασία. Δεδομένου ότι οι λύσεις τις οποίες προέτειναν τα κυρίως ενδιαφερόμενα κράτη ήταν εκ διαμέτρου αντίθετες, η Επιτροπή, αφού μελέτησε το πρόβλημα επιτόπου στη Γαλλία, προτίμησε να υιοθετήσει μια μέση λύση και να περιλάβει στην απόφασή της ρήτρες που να καθιστούν δυνατή ευρεία επανεξέταση. Εν προκειμένω, η προσέγγιση της Επιτροπής θεωρήθηκε δικαιολογημένη και καμία τροποποίηση δεν κρίθηκε αναγκαία.

2. Κληθείσα να υποβάλει στο Δικαστήριο τα στοιχεία που την οδήγησαν να υποστηρίξει στο υπόμνημα αντικρούσεώς της ότι οι πριμοδοτήσεις στη σφαγή αρνιών περιέχονται κατά 40 % στο εισόδημα των παραγωγών προβατοειδών και να δεχθεί, στο υπόμνημα ανταπαντήσεως ότι οι πριμοδοτήσεις αυτές κυμαίνονται, ανάλογα με τα έτη, μεταξύ 29 και 35 % και επίσης κληθείσα να εξηγήσει πώς τα περιθώρια αυτά μπορούν να οδηγήσουν στο ίδιο αποτέλεσμα, δηλαδή στον καθορισμό των συντελεστών του αναφερθέντος κανονισμού 9/86, η Επιτροπή απάντησε ότι ήταν σκόπιμο να γίνει διάκριση μεταξύ του μέσου αριθμού που μπορούσε να φθάνει έως 35 % και του πραγματικού μέγιστου μεγέθους που μπορούσε να φθάνει 40 %. Αυτό που είχε σημασία για τους παραγωγούς δεν ήταν το μέσο μέγεθος αλλά το πραγματικό μέγεθος κατά την πώληση, δεδομένου ότι οι περισσότεροι από τους παραγωγούς εξειδικεύονταν στον εφοδιασμό μιας συγκεκριμένης αγοράς, για παράδειγμα της εαρινής αγοράς ή της αγοράς του Πάσχα ή ακόμη της θερινής αγοράς.

3. Κληθείσα να αναφέρει στο Δικαστήριο αν την εποχή εκείνη υπήρξαν διαταράξεις στις συναλλαγές που την οδήγησαν στην έκδοση των προσβαλλόμενων κανονισμών, η Επιτροπή εξηγεί ότι, έχοντας να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που υπήρχαν την εποχή εκείνη στην αγορά προβείου κρέατος, ενήργησε σε δύο φάσεις· δεδομένου ότι το κρέας της προβατίνας δημιουργούσε το κατά πολύ σοβαρότερο πρόβλημα, είχε αρχίσει με τη ρύθμιση του προβλήματος αυτού προτού ασχοληθεί με την περίπτωση των άλλων προϊόντων. Θα είχε επέλθει σύγχυση όσον αφορά την οικονομική πραγματικότητα, αν όλα τα προϊόντα είχαν αντιμετωπιστεί ταυτόχρονα.

4. Κληθείσα να αναφέρει με ποιο τρόπο οι αιτιολογικές σκέψεις των προσβαλλόμενων κανονισμών λαμβάνουν υπόψη τα σημεία που θίγονται στις ερωτήσεις 1 έως 3, η Επιτροπή απάντησε ότι η τρίτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3451/85 αναφέρει τα στοιχεία που οδήγησαν την Επιτροπή στον καθορισμό του συντελεστή που αφορά το κρέας της προβατίνας. Η τρίτη αιτιολογική σκέψη αφορά τις περιστάσεις υπό τις οποίες καθορίστηκαν οι συντελεστές που αφορούν τα άλλα προϊόντα. Οι δύο πρώτες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 9/86 αναφέρουν τη διαδικασία που ακολουθείται για τον καθορισμό των διαφόρων συντελεστών.

Η δεύτερη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 3451/85 αναφέρεται στις επιπτώσεις της πριμοδοτήσεως στην τιμή των ζώων ως προς τα οποία δεν εφαρμόζεται και στις διαδοχικές διαταράξεις στις συναλλαγές. Δεδομένου ότι ο κανονισμός 9/86 είχε ως σκοπό απλώς να συμπληρώσει την αποστολή που είχε αναληφθεί με τον κανονισμό 3451/85, στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη παραπέμπει σ' αυτόν.

F. Schockweiler
εισηγητής δικαστής